

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

Kunnan lausunto metropolilainsäädäntöä valmisteleavan työryhmän väliraportista

336/00.01.01/2012

Kunnanhallitus 05.06.2014 § 254

Maan hallitus on todennut rakennepoliittisessa ohjelmassaan (29.8.2013), että metropolialueen kilpailukyky varmistetaan, estetään segregatiota sekä tehostetaan maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelua ja toteutusta edistämällä alueen kuntaliitoksia ja kokoamalla sen tueksi metropolihallinto, jonka ylin päättävä toimielin on vaaleilla valittu valtuusto.

Valtiovarainministeriö asetti 4.10.2013 työryhmän valmistelemaan metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä. Työryhmän tehtäväksi määriteltiin muun muassa valmistella ehdotus metropolihallinnon hallintomalliksi, rahoituksen sekä päätöksenteon järjestämiseksi ja metropolihallinnon alueelliseksi toimivallaksi. Lisäksi työryhmän tulee valmistella ehdotukset niistä tehtävistä, joita metropolihallinto hoitaisi. Loppuraportti annetaan hallituksen esityksen muodossa 15.9.2014 mennessä. Työryhmän väliraportti on annettu 1.4.2014. Väliraportti sisältää työryhmän kartoittamat mahdollisuudet sekä työryhmän alustavat ehdotukset metropolihallinnon perustamiseksi.

Väliraportin kaksi vaihtoehtoista toteutustapaa metropolihallinnon perustamiseksi ovat:

Vähimmäistehtävät -malli

- Metropolihallinto hoitaisi tehtäviä, joilla sille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen vähintään edellyttää. Tehtävät olisivat pääosin strategisia ja vain osittain operatiivisia.
- Hallintomalliksi soveltuisi pakkokuntayhtymä, jossa olisi vaaleilla valittu valtuusto.
- Rahoitusmallina olisivat kunnille osoitettavat maksuosuudet.
- Aluerajaus voisi olla laajempi, väliraportissa on esitetty 16 kunnan kuulumista metropolihallintoon.
- Vaali toteutettaisiin mahdollisesti siten, että metropolialue olisi yhtenä vaalipiirinä, mutta alueellisen edustavuuden korostuessa muut mallit ovat mahdollisia.

Laaja malli

- Metropolihallinto hoitaisi laajasti sen toimialaan kuuluvia tehtäviä. Tehtäväkokonaisuus olisi mahdollisimman kattava, monipuolinen sekä toiminnallisesti eheä. Tavoitteena olisi myös, että eri tehtäväalueet tukisivat toisiaan mahdollisimman tehokkaasti. Tehtävät olisivat sekä strategisia että operatiivisia.
- Tarkoituksenmukainen hallintomalli olisi perustuslain 121 §:n 4 momentin mukainen kuntaa suuremmalla hallintoalueella toteutettu

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

itsehallintojärjestelmä.

- Itsenäinen rahoitusmalli. Työryhmä esittää säädettäväksi verotusoikeutta metropolihallinnolle (tulovero).
- Aluerajaus olisi suppeampi, väliraportissa on esitetty 10 kunnan kuulumista metropolihallintoon (nk. ydinalue).
- Metropolialue olisi yhtenä vaalipiirinä

Valtiovarainministeriö on pyytänyt mm. kuntien lausuntoa oheismateriaalina olevasta väliraportista lihavoidulla merkittyihin kysymyksiin 4.7.2014 klo 16 mennessä. Lausuntoa antavia tahoja on pyydetty arvioimaan ehdotuksia oman kunnan näkökulman ohella metropolialueen kokonaisuuden näkökulmasta käsin.

Kunnat voivat toimittaa oman lausuntonsa ohella myös haluamiensa kuntien kanssa yhteisen lausunnon.

Esityslistan liite

- Kirkkonummen kunnan lausunto metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista, ehdotus kunnanhallitukselle

Oheismateriaalit:

- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö
- Metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportti

Valmistelija: hallintojohtaja Christoffer Masar, puh. 040-1269 670, christoffer.masar@kirkkonummi.fi

Ehdotus

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää

1

ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto antaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista

2

tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa

Päätös

Kunnanhallitus päätti ehdotuksen mukaisesti.

Tiedoksi

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua, kuntalaki § 91

Kunnanvaltuusto § 59

Esityslistan liite:

- Kirkkonummen kunnan lausunto metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista, ehdotus kunnanvaltuustolle

Oheismateriaalit:

- Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö
- Metropolihallintolakia valmistelevan työryhmän väliraportti

Ehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto antaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista.

Käsittely

Keskustelun aikana tehtiin seuraavat ehdotukset.

Valtuutettu Matti Kaurila ehdotti, että lausuntoon tehdään seuraavat kaksi muutosta:

(1) Muutosehdotus 1 a:n ensimmäinen kappale

Metropolihallinnolle ei ole tarvetta ja se luo yhden uuden ylimääräisen hallintoportaan. On kyseenalaista tulisiko metropolihallinnon tehtävien olla edes vähimmäistehtävät - mallin laajuisia tai olisiko metropolialueen haasteet mahdollista ratkaista myös kevyemmällä mallilla.

(2) Kohta 2 C. Ensimmäinen kappale pois

Valtuutetut Eero Lankia, Pekka M. Sinisalo, Thorolf Sjölund, Ville Salmela, Ari Harinen, Denis Strandell ja varavaltuutettu Antti Lavanti kannattivat Kaurilan ehdotusta.

Valtuutettu Eero Lankia ehdotti että lausuntoon tehdään seuraavat neljä muutosta:

(1) Yleistä-kohtaan: Kyseessä Kirkkonummen kunnan lausunto.
Ensimmäisen kpl:een viimeinen virke pois.

(2) 1 c-kohtaan: Viimeinen virke muotoon: Kunta pitää ensisijaisena mallia,

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

jossa tarpeellinen yhteistyön lisääminen MAL-asioissa toteutetaan Uudenmaan liiton puitteissa, sen toimintoja kehittämällä. Näin varmistetaan se, että ns. metropolialueen kehittäminen on linjassa koko maakunnan kehittämisen kanssa.

(3) 2 b-kohtaan: 2 kappaleen loppuun lisäys: Ns. metropolikaavan tulee olla luonteeltaan strateginen ja yhteensopiva maakuntakaavan kanssa. Kunnille on jätettävä riittävästi omaa päätösvaltaa yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

(4) 2 d-kohtaan: Ensimmäinen kappale pois. Kun emme kannata erillistä metropolialuetta ei tätä kannanottoa tarvita. Kirkkonummen ei pidä ottaa kantaa Vihdin puolesta.

Valtuutetut Pekka M. Sinisalo, Thorolf Sjölund, Ville Salmela, Ari Harinen, Denis Strandell, Matti Kaurila ja varavaltuutettu Antti Lavanti kannattivat Lankian ehdotusta.

Valtuutetut Pekka Jäppinen, Minna Hakapää, Raija Vahasalo ja I varapuheenjohtaja Veikko Vanhamäki kannattivat pohjaehdotusta.

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana on ehdotettu edellä todetut ehdotukset. Ehdotuksia ei hyväksytty yksimielisesti, joten puheenjohtaja totesi, että ehdotuksista on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että valtuusto äänestää kustakin ehdotuskohdasta erikseen.

Äänestys, Kaurilan ehdotus (1)

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Kaurilan muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Kaurilan ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

19 Jaa -ääntä, 29 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 11 / 16.6.2014

Kaurilan ehdotus sai enemmän ääniä.

Äänestys, Kaurilan ehdotus (2)

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Kaurilan muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Kaurilan ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

18 Jaa -ääntä, 30 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 12 / 16.6.2014

Kaurilan ehdotus sai enemmän ääniä.

Äänestys, Lankian ehdotus (1)

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lankian muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Lankian ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

18 Jaa -ääntä, 30 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 13 / 16.6.2014

Lankian ehdotus sai enemmän ääniä.

Äänestys, Lankian ehdotus (2)

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lankian muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Lankian ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

18 Jaa -ääntä, 30 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 14 / 16.6.2014

Lankian ehdotus sai enemmän ääniä.

Äänestys, Lankian ehdotus (3)

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lankian muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Lankian ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

17 Jaa -ääntä, 31 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 15 / 16.6.2014

Lankian ehdotus sai enemmän ääniä.

Äänestys, Lankian ehdotus (4)

Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lankian muutosehdotusta äänestävät EI. Jos EI voittaa, kunnanvaltuusto päättää Lankian ehdotuksen mukaisesti.

Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin.

Nimenhuudolla toimitetussa äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

18 Jaa -ääntä, 30 Ei -ääntä, 1 äänesti tyhjää, 2 oli poissa.

Äänestysluettelo on tämän pykälän liitteenä Kv 16 / 16.6.2014

Lankian ehdotus sai enemmän ääniä.

Valtuutettu Corinna Tammenmaa poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

22.15 ja valtuutetut Jarmo Uimonen ja Marjut Frantsi-Lankia poistuivat klo 22.30.

Perusturvajohtaja Liisa Ståhle poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 22.10.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti

1

että esityslistan liitteenä olevaan lausuntoon tehdään seuraavat muutokset:

1.1

Muutosehdotus 1 a:n ensimmäinen kappale

Metropolihallinnolle ei ole tarvetta ja se luo yhden uuden ylimääräisen hallintoportaan. On kyseenalaista tulisiko metropolihallinnon tehtävien olla edes vähimmäistehtävät - mallin laajuisia tai olisiko metropolialueen haasteet mahdollista ratkaista myös kevyemmällä mallilla.

1.2

Kohta 2 C. Ensimmäinen kappale pois

1.3.

Yleistä-kohtaan: Kyseessä Kirkkonummen kunnan lausunto. Ensimmäisen kpl:een viimeinen virke pois.

1.4.

1 c-kohtaan: Viimeinen virke muotoon: Kunta pitää ensisijaisena mallia, jossa tarpeellinen yhteistyön lisääminen MAL-asioissa toteutetaan Uudenmaan liiton puitteissa, sen toimintoja kehittämällä. Näin varmistetaan se, että ns. metropolialueen kehittäminen on linjassa koko maakunnan kehittämisen kanssa.

1.5.

2 b-kohtaan: 2 kappaleen loppuun lisäys: Ns. metropolikaavan tulee olla luonteeltaan strateginen ja yhteensopiva maakuntakaavan kanssa. Kunnille on jätettävä riittävästi omaa päätösvaltaa yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

1.6.

2 d-kohtaan: Ensimmäinen kappale pois. Kun emme kannata erillistä metropolialuetta ei tätä kannanottoa tarvita. Kirkkonummen ei pidä ottaa kantaa Vihdin puolesta.

2

muilta osin kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen valtiovarainministeriölle annettavaksi lausunnoksi. Lausunto, johon on

Kunnanhallitus	§ 254	05.06.2014
Kunnanvaltuusto	§ 59	16.06.2014

sisällytetty edellä olevat muutokset nimetään *kunnanvaltuuston lausunnoksi 16.6.2014* ja se annetaan valtiovarainministeriölle metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista.

Pöytäkirjan liitteet:

Kv 11 - 16 / 16.6.2014, äänestysluettelot

Kv 17 / 16.6.2014, Kirkkonummen kunnan lausunto metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista, kunnanvaltuuston päätös 16.6.2014

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua, kuntalaki § 91

Otteen oikeaksi todistaa:
Kirkkonummella, 24.6.2014

Ulla Gahmberg
pöytäkirjanpitäjä

Kirkkonummen kunnan lausunto metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista

Kunnanvaltuusto antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon metropolilainsäädäntöä valmistelevan työryhmän väliraportista:

Yleistä

Kirkkonummen kunnan lausunto käsittelee vain niitä kysymyksiä, joita lausuntopyynnössä on erikseen pyydettyä eikä raportin muihin osioihin ole lausunnossa otettu kantaa.

Seuraavassa esitetään tiivistetysti Kirkkonummen kunnan kannat lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin (lihavoitu).

1. Väliraportissa esitetyt vaihtoehtoiset toteuttamistavat metropolihallinnoksi

1 a. vastaako työryhmän esittämät vähimmäistehtävät -malli ja laaja malli metropolialueen erityisiin haasteisiin myös pidemmällä aikavälillä sekä kuntien ja alueen kokonaisuuden näkökulmasta

Metropolihallinnolle ei ole tarvetta ja se luo yhden uuden ylimääräisen hallintoportaan. On kyseenalaista tulisiko metropolihallinnon tehtävien olla edes vähimmäistehtävät - mallin laajuisia tai olisiko metropolialueen haasteet mahdollista ratkaista myös kevyemmällä mallilla.

Metropolialueiden suunnittelu- ja hallintamallien kansainvälisten kartoitusten perusteella metropolihallinnon toimivallan laajuudella ja seudun kuntien määrällä ei ole todettu olevan yhteyttä.

1 b. kumpaa vaihtoehtoisista malleista lausunnonantaja pitää tarkoituksenmukaisempana toteutustapana metropolihallinnon perustamiseksi

Metropolihallinnon toiminta-alueen tulee olla Helsingin seudun 14 kunnan muodostama alue.

1 c. mikäli kumpaakaan työryhmän esittämistä malleista ei pidetä tarkoituksenmukaisena, pyydetään lausunnonantajaa esittämään vaihtoehtoinen toteutustapa hallituksen linjauksen esittämän metropolihallinnon perustamiseksi

Kirkkonummen kunta tukee maan hallituksen alkuperäisiä metropolipolitiikkalinjauksia, joissa yhteistoimintaa tehostetaan yhdyskuntakehityksen suunnittelua ja ohjausta koskevissa toiminnoissa, ei välittömissä toimeenpanotehtävissä. Kunta pitää ensisijaisena mallia, jossa

tarpeellinen yhteistyön lisääminen MAL-asioissa toteutetaan Uudenmaan liiton puitteissa, sen toimintoja kehittämällä. Näin varmistetaan se, että ns. metropolialueen kehittäminen on linjassa koko maakunnan kehittämisen kanssa.

2. Molempia malleja koskevat ehdotukset sekä vaihtoehtoisten mallien tarkempi arviointi

2 a. Esitetyt metropolihallinnon tehtävät

Vähimmäistehtävät:

Strategisiin MALY - tehtäviin (vähimmäistehtävät- periaatteella) rakennetun metropolihallinnon rooli voisi parhaimmillaan olla ketterästi toimiva ja sitovilla seututason strategisilla linjauksilla ja taloudellisilla keinoilla kuntia ohjaava ja kannustava.

Keskeisessä asemassa on koko aluetta koskeva metropolikaava, jolla seudun kasvua voidaan ohjata ja hallita. Maakuntakuntakaavan ja kuntien yleiskaavat korvaava metropolikaava voi oikealla tavalla toteutettuna olla kannatettava ratkaisu. Kunnat päättäisivät edelleen asemakaavoista ja osayleiskaavoista. Tämä toisi suunnitteluun huomattavaa rationalisointia.

Metropolikaavan sisältö ja kunnille jäävät tehtävät tulee sovittaa siten, että kunnat voivat tehokkaasti tehdä maankäyttösuunnitelmia maanomistajien kanssa. Metropolihallinnon tulee keskittyä strategiseen suunnitteluun ja ohjaamiseen. Operatiivisten tehtävien tulee jäädä kuntien hoidettavaksi.

Laajat tehtävät:

Uhkana on, että laaja metropolihallinto vaihtoehto lisää kustannuksia. Se ei ratko kestävyysvajeen ongelmaa, vaan nostaa veroastetta. Raskaan hallinnon muodostaminen on riskialtista ja se voi heikentää koko seudun kilpailukykyä. Lisäksi uuden hallintotason muodostaminen todennäköisesti heikentää kuntalaisten demokratiaa.

Luonnollisin polku olisi jatkaa Helsingin seudun 14 kunnan pohjalta, joiden kesken tehdään jo seudullista yhteistyötä.

Metropolialueen elinkeinopolitiikan ja kilpailukyyn kehittäminen edellyttää kuntien, metropolihallinnon, yritysten, valtion ja muiden toimijoiden joustavaa ja verkostomaista yhteistyötä.

Palveluiden saatavuus asiakkaan omalla kielellä tulee jatkossakin yhdenvertaisesti turvata palvelun järjestäjän, eli itsenäisen kunnan toimesta. Ruotsinkielinen lähipalvelu hoidetaan jokaisessa kunnassa. Kun volyymietujen tai pienten erityisryhmien palvelujen kannalta tarvitaan enemmän yhteistyötä, luodaan kuntien yhteistyönä tarvittavia palveluja. Kaikissa päätöksissä kaikilla tasoilla on tehtävä kielellinen vaikutusarviointi kansallisstrategiassa säädettyjen normien mukaisesti.

2 b. Esitetyt metropolihallinnon hallinnon ja päätöksenteon järjestämisen vaihtoehdot (nk. pakkokuntayhtymä, itsehallintojärjestelmä sekä toimielimet ja muu hallinnon organisointi)

Metropolihallinnon tehtävät voidaan antaa kuntayhtymälle. Kuntayhtymä on sopivin ja toimivin malli metropolin perustamisvaiheessa.

Metropolihallinnon tulisi olla strategisesti alueen MAL- asioita ohjaava hallinto. Keskeinen asia metropolihallinnossa on maakuntakaavan ja kuntien koko alueen kattavan strategisen yleiskaavan yhdistäminen ns. metropolikaavaksi. Ns. metropolikaavan tulee olla luonteeltaan strateginen ja yhteensopiva maakuntakaavan kanssa. Kunnille on jätettävä riittävästi omaa päätösvaltaa yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

Metropolihallintoon olisi tarpeen ottaa ELY:n, MAL -neuvottelukunnan, HSYK-kokouksen, Uudenmaan liiton, HSL:n liikennejärjestelmäsuunnittelun ja eri organisaatioissa olevat seututiedon tehtävät sekä MAL -sopimus. Näiden toimijoiden määrän vähentämisellä yksinkertaistettaisiin seutuhallintoa ja tehostettaisiin sen toimivuutta merkittävästi.

2 c. Esitetyt vaihtoehdot vaalien järjestämiseksi ja asukkaiden osallistumisen turvaaminen

Vaalijärjestelmä ja asukkaiden osallisuus tulee arvioida suhteessa sen tehtäviin. Vaalijärjestelmässä pitää taata riittävä alueellinen edustavuus.

2 d. Esitetyt vaihtoehdot aluerajaukseksi

Toiminnallisesti Helsingin seutuun kuuluvien kuntien määrä on ajan kuluessa kasvanut, eikä kehitys todennäköisesti ole päättynyt. Siksi paras vaihtoehto olisi, että metropoliin kuuluvien kuntien määrää ei rajoitettaisi laissa, vaan mukaan tulisi voida hyväksyä nykyisten 14 kunnan lisäksi hakemuksesta uusia metropolialueeseen maantieteellisesti rajoittuvia kuntia.

2 e. Esitetyt vaihtoehdot rahoituksen järjestämiseksi

Metropolihallinnon toiminnan rahoituksen tulee perustua pääosin kuntien maksuosuuksiin. Kuntien tehtävät, jotka metropolihallinto hoitaa, tulee rahoittaa kuntien maksuosuuksilla ja tehtävistä kerättävillä maksuilla. Valtion tulee rahoittaa mahdolliset valtiolta delegoitavat tehtävät.

Laajaan metropolihallinto -vaihtoehtoon kaavailtu uusi veronsaaja metropoliveroineen ei sovellu suomalaiseen paikallishallintoon eikä ole taloudellisesti mahdollinen nykyisessä taloustilanteessa, jossa kestävyysvajetta on kurottava umpeen. On erittäin todennäköistä, että yhdyskuntakehityksen yhteenlasketut kustannukset nousevat nykyisestä, eikä arvioidun 3-3,5 % metropoliveron vaikutusta voida kompensoida vastaavilla menosäästöillä kunnissa.

Seurauksena tästä on, että metropolialueesta tulee asukkaille ja yrityksille ympäröivää aluetta kalliimpi, mikä edistää niiden hakeutumista nykyistäkin kauemmas ydinalueesta ja yhdyskuntarakenne hajautuu edelleen metropolitavoitteiden vastaisesti.

2 f. Esitettyjen vaihtoehtoisten mallien kuntakohtaiset ja alueelliset vaikutukset

Laajan mallin toteutus ja sen toimivuuden varmistaminen olisi erittäin vaikeata, eikä sitä pitäisi ottaa metropolihallinnon muodostamisen lähtökohdaksi. Laajan metropolihallinnon perustaminen ei ole hallinnollisesti järkevää, eikä sitä voi toiminnallisin eikä taloudellisin syin perustella. Vaihtoehdon toteutuksessa metropolihallintoon tulisi paljon toimintoja, joita ei voi pitää seudun tulevaisuuden kannalta keskeisinä ja strategisina ja joiden sijoittamisesta metropolihallinnon alaisuuteen ei todennäköisesti syntyisi lainkaan synergiahyötyjä, päinvastoin haittoja ja lisäkustannuksia.

Laajojen tehtävien malliin liittyy suppeat tehtävät -mallia enemmän toteutukseen ja toimivuuteen liittyviä riskejä. Huonoimmillaan laajan mallin käyttöönotto luo esimerkiksi tonttituotannossa ja muissa keskeisissä tehtävissä metropolihallinnon ja kuntien välille toimimattoman työnjaon, lisää päällekkäisyyttä ja vähentää tehokkuutta organisaatioissa ja työtehtävissä sekä nostaa kaikkien toimijoiden kustannuksia.

Esitettyyn laajaan metropolihallintoon sisältyy huomattavan vakavia riskejä, jotka on huomioitava jatkovalmistelussa:

- Moniportainen metropolihallinto syö resursseja ja lamauttaa muuta kehitystä ja toimintaa
- Seudun kilpailukyvyyn edistämisen kannalta jäykkä ja byrokraattinen toimija
- Metropolihallinto saa ylisuuren toimivallan
- Valtapolitiikka ohittaa palveluihin, talouteen ja koko alueen kehittämisen tavoitteisiin liittyvät perusteet
- Suunnitelman liiallinen toteutuksen optimistisuus (vaikuttavuus, tehokkuus ja tasapuolisuus)
- Pitkä toiminnan käynnistämisaika
- Suuri ja kuntalaisille etäinen hallintokoneisto
- Kokonaisverorasitus kasvaa
- Aluerajauksien epäselvyys

MALY-tehtäviin keskittyvässä metropolihallintovaihtoehdossa riskit ovat selvästi pienempiä.

3. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

Kirkkonummen kunta edellyttää, että väliraportissa esille tuodut keskeneräiset selvitykset on tehtävä ja kiinnitettävä erityistä huomiota metropolihallinnon eri vaihtoehtojen kustannuslaskelmavertailuihin. On selkeästi päätettävä siitä, mitkä

tehtävät peruskunnilta karsitaan. On myös tärkeää, että ratkaisun myötä hallinnolliset kulut eivät saa millään olennaisella tavalla lisääntyä.

Yhdyskuntakehitys törmää paljossa resurssien niukkuuteen. Niissä asioissa, missä yhdyskuntarakenteen ja esimerkiksi asumisen kehittäminen vaikeutuu taloudellisten rajoitusten tai erityispiirteiden johdosta, uusi hallinto-organisaatio ei ole toimiva ongelmien ratkaisu. Rahoituskysymyksiin tulee voida hakea ratkaisuja kohdennetusti ja kunkin ongelma-alueen erityispiirteiden pohjalta.